

SANCTI
FULGENTII
RUSPENSIS EPISCOPI.
OPERA,

QUÆ SUNT PUBLICI JURIS OMNIA.

AD MANUSCRIPTOS CODICES PLURES, NEC-NON AD EDITIONES
antiquiores & castigatiores emendata, aucta, & in
unum omnia volumen nunc primum collecta.

Accessere præterea in hac nostra Editione

D. A M E D E I
EPISCOPI LAUSANENSIS
HOMILIE.

VENETIIS,
Apud AUGUSTINUM SAVIOLI.

M. DCCXLII.

SUPERIORUM PERMISSU, AC PRIVILEGIO.

P R Æ F A T I O.

OMNIBUS quidem Patrum scriptis ea dos inest, ut non solo mentes veritatis fulgore perstringant; sed simul intimum quemdam pietatis sensum cordibus legentium inserant: Haud scio tamen an ullius propria magis laus illa fuerit quam Fulgentii; cujus ex scriptis is charitatis spirat ardor, ea spiritus ubertas exundat, ut pectus Deo plenum non intelligas modo, sed sentias.

Augustini discipulum scias, non magis ex consensione dogmatum, quam ex similitudine virtutum, variisque ingenii ac morum ornamentis quibus ille totum Augustinum expressit.

Est quidem Augustini stylus aliquanto cultior, & a sæculi sui vitii intactior, cum Fulgentio nunquam curæ fuerit abstergere sæculi sui situm, at idem in utrisque mentis vigor, idem acumen, idem sententiarum pondus, eadem ingenii felicitas, eadem in tractandis scripturis diligentia, dexteritas, affluentia, eadem morum æquitas, suavitas, mansuetudo, idem charitatis ardor ex scriptis emicans, idem pro veritate zelus. Nec dispares utriusque hostes. Nam & Augustino frequens cum Arianis luctatio fuit, & Fulgentium hæc hæresis per totam vitam exercuit: cum Semipelagianis orientibus conflictus Augustino fuit, cum iisdem adultis Fulgentio: pari utrobique successu. A neutro enim hic error in totum compressus est, sic tamen ab utroque revictus & depressus est, ut utriusque tota se Latinorum Theologorum cohors semper adjunxerit.

Eum igitur cum inter Ecclesiæ scriptores locum merito Fulgentius obtineat; multis Ecclesiasticarum litterarum amantibus ægre erat ejus opera tam incuriose adhuc habita, ut alienorum potius scriptorum accessio fuerint quam in proprium collecta volumen suo jure steterint. Quod cum emendatum cuperet vir clarissimus, de tota Gallia, ac de litteris præsertim bene-meritis, novam Fulgentii editionem, pro ea qua pollebat autoritate, quamprimum adornari præcepit. Hæc illa est quæ nunc in lucem prodit: in quam mihi eorum qui editioni præfuerunt rogatu aliquid præfaturus nihil potius visum est, quam ut eorum quæ supersunt Fulgentii operum brevem quandam seriem instituerem eorumque occasiones & argumenta strictim exponerem.

Fulgentius igitur ex Regio procuratore monachus, tum Monasterii præpositus, deinde Presbyter, mox Episcopus, ac continuo cum aliis Affricæ Episcopis in sardiniam relegatus; atque inde a Thrasimundo, nescio quem litterarum amorem præ se ferente, ob singularem ingenii & eruditionis famam revocatus in Africam: post primum illum e Sardinia reditum, pro Ecclesiæ tum defensione tum institutione varia scripsit.

S. FULGENTII EPISCOPI RUSPENSIS, DE DUPLICI PRÆDESTINATIONE DEI, UNA BONORUM AD GLORIAM,

Altera malorum ad pœnam :

LIBRI TRES.

Ad Monimum.

LIBER PRIMUS.

CAPUT PRIMUM.

itteræ tuæ, fili charissime Monime, quantum demonstrant delectabilem tui animi sinceritatem, laudabilemque studiū spiritualis ardorem; tantum nostræ responsionis, querula benignitate, videntur signere tarditatem. Tanquam in eo,

minus quam debeo, te videtur diligere, quod inquisitionibus tuis non curaverim celeriter respondere. Sed crede mihi sicut in charitate Christi, personam tuam nequaquam in corde meo contempnam, sic responsionem meam, non voluntate, sed occupationum varietate dilatam. Veruntamen inter ipsas occupationes, quas invidus tolerare compellor, tantum studio tuo congratulor, quantum tua charitate delector. Eo magis amplectens sanctum aviditatis tue propolium, quod sicut vere spiritualis negotiator, *invenit hominis lucra consecrans*, & celestium mercium questus, magis ac magis amplificare desiderans, primum quod a me flagitas debitum, subinde cumulas scœnore questionum, ut scilicet morum commodorum militet incrementis ipsa nostræ necessitas tarditatis. Proinde confido in misericordia Dei nostri, quia si quid mihi hujus inquisitionis ac disputationis opere pro meo merito non conceditur, pro tuo mihi desiderio concederit. Neque enim inquisitionem tuam

Deus inventionis effectu fraudari ullatenus solet, qui te ad inquirendum spiritualiter inflamavit, cum ipseus fidele precensillum, nulla ratione cœlatur dicentis: *Petite & accipietis, quærite & invenietis, pulsate, & aperietur vobis.* Interius igitur Magister, a quo subsidium doctrinæ celestis accipimus, non solum inquirentibus nobis, suam aperit arcana sermonum, sed ut etiam querentibus ipse gratis in spirat affectum. Quia nec esurie panem illum, *qui de celo descendit*, possunt, nisi ab ipso fastidientibus esuries detur, qui se ad satiosos esurientes donare dignatur. Ab ipso etiam nobis est, quod ad fontem sitientes curriamus, qui se nobis tribuit, ut bibamus. Ipse igitur laudandus est, in utriusque munus gratia sive cum nos ad se querendum dormientes exsuscitat, sive cum se inveniendum nobis querentibus donat. Qui profecto nullatenus invenitur, nisi ipse nos excitet, ut queratur.

Luc. 11. 9. Deas ut eum queratis inquirat, & a querentibus invenitur. Ioh. 6. 33.

Revolvens igitur scripta tua, tanquam chirographa mea, ut ex his instruerer, quot, vel quarum tibi essem debitor, questionum, duas ad præsens epistolæ poeni reperire. Unam continentem sancti Augustini verba, quæ in libro de Perfectione Iustitiæ hominis, *de his qui ad interitum prædestinati sunt*, inter alia posuisse cognoscitur.

Quæst. 1.

(*) Cod. MS. Tô. munere gratis.

VITA
D. AMEDEI
LAUSANENSIS EPISCOPI.

D. AMEDEI
EPISCOPI LAUSANENSIS
DE
LAUDIBUS GLORIOSÆ
VIRGINIS MARIÆ.

Perelegantes Homiliae.